

Samenvatting

Vanuit het coalitieakkoord kijkt het college met een sociaal hart naar de inzet van zorg en ondersteuning voor onze inwoners. We vinden belangrijk dat alle inwoners meedoen in de samenleving op een manier die hen past. Om die ambitie binnen de beschikbare middelen in te kunnen vullen, is grip op het sociaal domein van groot belang. Om te blijven ontwikkelen en te reflecteren op onze doelen en aanpak heeft het college deelgenomen aan een onderzoek naar de financiële beheersbaarheid in het sociaal domein. Dat is uitgevoerd door de Visitatiecommissie Financiële Beheersbaarheid Sociaal domein van de VNG. Het college heeft een bestuurlijke reactie op het eindrapport vastgesteld. De kern daarvan is dat de scherpste van de bevindingen worden gewaardeerd, omdat die de gewenste duidelijkheid bieden. De aanbevelingen worden omarmd. Ze bieden een waardevolle toevoeging om het reeds ingezette verbeterproces in het sociaal domein samen met stakeholders te doorlopen, dilemma's bespreekbaar te maken en gezamenlijk stappen te zetten. Tevens kunnen de aanbevelingen goed worden gebruikt om de beleidscyclus beter in te richten. Hierdoor kunnen we gericht sturen op effectieve en financieel beheersbare zorg en ondersteuning voor onze inwoners. Het college ziet in het rapport en de inspirerende gesprekken met de Visitatiecommissie de bevestiging dat de goede koers is ingezet om meer grip te krijgen op het sociaal domein.

Beslispunten

Het college wordt voorgesteld:

1. Kennis te nemen van bijgevoegd rapport van de Visitatiecommissie Financiële Beheersbaarheid Sociaal Domein.
2. Akkoord te gaan met bijgevoegde bestuurlijke reactie die door de Visitatiecommissie Financiële Beheersbaarheid Sociaal Domein integraal wordt opgenomen in haar rapport.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 8 juni 2021:

Conform

1. Aanleiding

Vanwege de toenemende tekorten in het sociaal heeft het college zich in 2019 aangemeld voor deelname aan een onderzoek door de Visitatiecommissie Financiële Beheersbaarheid Sociaal Domein. Deze commissie is in 2019 in het leven geroepen door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De commissie biedt gemeenten op verzoek expertadvies met als doel beter grip te krijgen en te houden op de inhoud en financiën in het sociaal domein.

Na in eerste instantie te zijn uitgeloot, werd onze gemeente in 2020 alsnog geselecteerd voor deelname aan een onderzoek door de Visitatiecommissie. Het visitatietraject is in januari van dit jaar gestart. Na bestudering van toegezonden en openbare informatie en de bestuurlijke en ambtelijk intakegesprekken heeft de Visitatiecommissie de onderstaande onderzoeksvragen benoemd:

A: Hoe kan de gemeente Maastricht de beleidscyclus vruchtbaarder maken, zodat zowel stuurbaarheid als leervermogen op realisatie van de inhoudelijke beleidsdoelen vergroot worden en Maastricht meer grip krijgt op inhoud en uitgaven van het sociaal domein? Welke elementen liggen daar al voor in de verschillende onderzoeken? Besteed daarbij aandacht aan de rollen van raad, college en ambtelijk apparaat. Dit mede in relatie tot de regionale verantwoordelijkheid van Maastricht als centrumgemeente.

B: Hoe kan de gemeente Maastricht komen tot een onderbouwd, afgewogen en door college en raad gedragen inzicht over welke zorg, hulp of ondersteuning wezenlijk bijdraagt aan de doelstellingen van de inwoner, waarbij de geboden oplossing effectief en efficiënt is en past binnen de wettelijke kaders?

Het visitatietraject is conform planning doorlopen en bijna afgerond. Het college is gevraagd om een bestuurlijke reactie op het eindrapport aan te leveren. Die wordt door de Visitatiecommissie integraal opgenomen in haar rapport. Daarna is het onderzoek afgerond en moet het college het rapport openbaar maken.

2. Context

De gemeente Maastricht kampt, net zoals andere gemeenten in Nederland, al jaren met tekorten binnen het sociaal domein. Om meer grip te krijgen op het sociaal zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd en maatregelen genomen om kosten en baten weer meer in balans te krijgen.

Om te blijven ontwikkelen en te reflecteren op onze doelen en aanpak is het goed om vreemde ogen mee te laten kijken. Om die reden heeft het college de Visitatiecommissie Financiële Beheersbaarheid Sociaal Domein gevraagd een spiegel voor te houden, door te dringen tot de kern van de problemen en de lessen die de Visitatiecommissie elders in het land heeft opgedaan, mee te nemen naar de Maastrichtse situatie.

3. Gewenste situatie

Door college vastgestelde bestuurlijke reactie, die integraal is opgenomen in het rapport van de Visitatiecommissie.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

N.v.t.

5. Effect op de openbare ruimte

N.v.t.

6. Personeel en organisatie

N.v.t.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

N.v.t.

8. Financiën

Deelname aan het onderzoek was gratis. Het voorstel heeft verder geen financiële gevolgen.

9. Aanbestedingen

N.v.t.

10. Participatie tot heden

Het onderzoek van de Visitatiecommissie Financiële Beheersbaarheid Sociaal Domein vindt plaats aan de hand van een strak protocol. Zo dient o.a. informatie beschikbaar gesteld te worden en moet het proces ambtelijke worden gefaciliteerd. Het eindrapport dient openbaar gemaakt te worden door de gevisiteerde gemeente en regionale samenwerkingspartners moeten worden meegenomen in het ontwikkelingsproces dat voortvloeit uit het rapport. Bestuurlijke inbreng is door de vak-wethouders gegeven tijdens het intakegesprek en twee visitatiegesprekken. Bij de visitatiegesprekken waren ook

de wethouders sociaal van Valkenburg aan de Geul en Meerssen conform protocol als toehoorder aanwezig. Ambtelijke inbreng is tijdens een intakegesprek en twee verdiepende gesprekken verzorgd door een werkgroep met vertegenwoordigers van beleid, inkoop, bedrijfsvoering en uitvoering. De raad is via een RIB op 12 februari geïnformeerd over het visitatietraject. Daarbij is aangegeven dat het eindrapport inclusief bestuurlijk reactie naar verwachting in juni zou kunnen worden gepresenteerd. Nadat het rapport door het college openbaar wordt gemaakt kunnen gesprekken met stakeholders over de inhoud en de bestuurlijke reactie worden opgestart.

11. Voorstel

Het college wordt voorgesteld:

1. Kennis te nemen van het rapport van de Visitatiecommissie Financiële Beheersbaarheid Sociaal Domein.
2. Akkoord te gaan met bijgevoegde bestuurlijke reactie die door de Visitatiecommissie Financiële Beheersbaarheid Sociaal Domein integraal wordt opgenomen in haar rapport.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Na besluitvorming door het college wordt de bestuurlijke reactie toegezonden aan de Visitatiecommissie, die haar rapport dan definitief kan maken. Het rapport zal worden toegezonden naar de raad van onze gemeente en die van de 15 gemeenten in Zuid-Limburg. De Visitatiecommissie zal haar rapport toelichten aan de raad in Maastricht. Via een livestream kunnen raadsleden van andere gemeenten die toelichting volgen.

De aanbevelingen van de Visitatiecommissie worden gebruikt voor het opstellen en uitvoeren van het Uitvoeringsplan Duurzaam Sociaal Domein. Daarnaast vormen ze ook input voor het lopende proces en inhoud van de nieuwe sociale visie. Een specifieke evaluatie is niet voorzien omdat de aanbevelingen worden geïncorporeerd in lopende en reguliere processen.